

Piękna ziemia Łemków

„Łemkowszczyzna” to dwujęzyczna (po polsku i angielsku), pięknie wydana publikacja wydawnictwa Bosz. Książka podzielona jest na kilkanaście części. Na początku obszerny „Wstęp”, autorstwa Antoniego Kroha, historyka kultury, etnografa i wieloletniego współpracownika kwartalnika „Polska sztuka ludowa”. W dalszej części trzy zasadnicze działy: „Ziemia”, „Ludzie”, „Kultura”, na które składają się głównie zdjęcia autorstwa Piotra Drożdżika.

We „Wstępie” Kroh pisze: „Łemkowszczyzna - obszar na południu Polski, między Dunajcem a Osławą, do 1947 roku zamieszany przez autochtoniczną prawosławną i grekokatolicką ludność rusińską, o odmiennym niż polskie poczuciu narodowym, języku i kulturze: oryginalnej, wyrazistej, lecz zarazem stanowiącej nieodłączną część kultury Karpat”. Te słowa w niezwykle prosty sposób oddają istotę Łemkowszczyzny.

Ów szczególnie ciekawy teren, położony wzdłuż fragmentu południowych granic Polski, jest niezwykle cenny również pod względem przyrodniczym. Każdy jego region - Pieniny, Beskid Sądecki i Beskid Niski - słynie z pięknej przyrody. Na prezentowanych fotografiach dominują oczywiście różnego rodzaju wytwory działalności człowieka - obiekty sakralne, przydrożne krzyże i kapliczki, chyże (chaty łemkowskie) czy nagrobki cmentarne. To one zresztą stanowią o niezwyklej atrakcyjności kultury łemkowskiej i zachwycają ludzi odwiedzających południowe rubieże Polski. Nie byłoby jednak tego charakterystycznego klimatu krainy Łemków, gdyby nie piękne otoczenie przyrody - na zdjęciach widać niezwykle krajobrazy pól, lasy, potoki, pośród których wiją się malownicze drogi, stoją przepiękne, malownicze cerkwie. Do dziś w Czarnej, Wołowcu, Olchowcu, Leluchowie, Bartnem czy Hańczowej, zarówno przyroda, jak i obiekty sprzed ponad 60 lat nadal wywierają ogromne wrażenie i świadczą o wciąż żywej świetności kultury Łemków. Po wielu latach zapomnienia - wysiedleniach, zniszczeniu kultury Łemków - ta kraina znów ożywa. Jak pisze Kroh, „Kultura łemkowska żyje, przekształca się, nie zatracą swej tożsamości w nowych warunkach rozpoczynającego się XXI wieku”. Na szczęście wciąż żyje też przyroda i piękne krajobrazy, które ją współtworzą.

Zaś fotografie tego albumu tylko potwierdzają wartość Łemkowszczyzny - ziemi Łemków. To piękny świat, warto go zobaczyć i poczuć zapach jego krajobrazów.

Grzegorz Bożek

„**Łemkowszczyzna**”, tekst Antoni Kroh, fotografie Piotr Drożdżik

Wydawnictwo Bosz, Olszanica 2006.

Kontakt z wydawcą: e-mail: biuro@bosz.com.pl, bosz.com.pl